

[Udenrigsministeren.]

i Danmark. Men jeg tror, at selv de, der former saadanne Ord, har ikke paa noget Tidspunkt i Genève været inde i en berusende Stemning af Tillid til, at nu gik det alt sammen sin lette og jævne Gang, og den forholdt sig beskedne Konvention, som her foreligger til Beslutning, er heller ikke Udtryk for en saadan Følelse; den er et Forsøg paa at formindske Utrygheden og tilrettelægge en Række Forhandlinger, som i den kommende Tid skal føre bort fra nogle af de værste Misforhold i Verden, og navnlig i Europa. Jeg siger „navnlig i Europa“, fordi det er en stærkt stigende Overbevisning, at Europas nuværende toldpolitiske Situation lammer vor Verdensdel økonomisk overfor andre Verdensdele og i allerhøjeste Grad vanskeliggør det økonomiske Genrejsningsarbejde i Europa. Det er et beskedent Forsøg — om man vil et Førsteforsøg —, men alle den Art Bestræbelser for at komme nedarvede og i givne Situationer stærkt skærpede Vanskeligheder til Livs maa begynde paa saadan Vis, de maa vokse gradvis og i lange Tider være udsat ikke blot for Modstand, men ogsaa for megen Spot af dem, der tror, at den højeste Visdom er til enhver Tid at græde Taarer over Menneskenes Daarskab.

Med Hensyn til de rent positive Ting, det ærede Medlem fremførte, vil jeg først sige nogle Ord om de 8 Præference-Stater, skønt dette Spørgsmaal kun delvis har Betydning for vor Stilling her. Jeg siger „kun delvis“, for det er klart, at Spørgsmaalet om, hvorvidt den Politik, her indledes, har Bærekraft, er et Spørgsmaal, der ogsaa har nogen Interesse for os. Det ærede Medlem havde det Indtryk, at i Genève kunde disse Stater med særlig Styrke gøre deres Standpunkt gældende, men han gav ogsaa den i sig selv fuldkommen rigtige Forklaring derpaa, idet han sagde: disse Stater kunde pege paa en Nødstilstand. Det kunde de, og jeg maa sige, at det er glædeligt for os og for de Stater, der var enige med os og har fulgt en lignende Handelspolitik som vi, at vi ikke havde Betingelser for at pege paa en virkelig foreliggende Nødsituation. Vilkaarene er ganske vist heller ikke lystelige for os, men det er en Kendsgerning, at netop Hovedgruppen af de Stater, vi ved den Lejlighed stod sammen med, og navnlig de Stater, der staar os nærmest i handelspolitisk Henseende, er mellem de i Øjeblikket gunstigst stillede Stater i Europa, og de kunde derfor ikke udstøde saadanne Nødraab som de, der kunde lyde fra de kornproducerende Lande. Men jeg vil gerne

føje til, at selv om disse Landes Udtalelser vakte meget stor Interesse, viste der sig under Forhandlingerne ikke mange Muligheder for, at deres Ønsker kunde fremmes. De havde 8 Punkter, og af dem var de 7 af en saadan Art, at ingen fra vor Side, saa vidt jeg har set, kunde have noget at indvende imod dem; overfor dem var der almindelig Tilfredshed, de gjaldt alle sammen Bestræbelser indenfor eget Land. Det Hovedpunkt derimod, om hvilket der var Uenighed, angik en Præferencepolitik, hvorved de skulde faa en Begunstigelse ved Salg af deres Kornvarer i andre europæiske Lande. Mod dette gik der en særdeles strid Strøm. Herimod protesterede ikke blot med den allerstørste Skarphed de oversøiske Lande, men mod dette vendte sig med ikke mindre Styrke England og Holland, og jeg tror at turde sige, at der ikke ud af Forhandlingerne kunde vokse noget Haab for nogen af de paagældende Stater om at se dette Ønske opfyldt.

Det ærede Medlem (Schovelin) vendte sig dernæst til et Emne, som synes at være ham meget kært, nemlig Mestbegunstigelsesbegrebet. Det ærede Medlem synes ikke at omfatte dette System med nogen særlig Begejstring eller Tillid. Det er paa en Maade underligt, thi Systemet er meget ærværdigt og meget gammelt, i den Forstand altsaa et meget konservativt System. Det ærede Medlem daterede det fra 1860, og det vil jo altsaa sige fra den nationalliberale Periode. Men Systemet er langt ældre. Det spirede i Italien i det trettende Aarhundrede sammen med den Handelspolitik, der opstod i Tilknytning til Korstogsperioden, og det fik fast Fodfæste i det syttende Aarhundrede, for vort Vedkommende i Enevældens Dage gennem en mønstergyldig Mestbegunstigelsesaftale med England. Det er altsaa et meget ærværdigt System og et meget gammelt System, og det har i Tidens Løb været udsat for adskillige Anfægtelser og adskillige Vanskeligheder. Men det staar dog endnu. Selv de Stater, der ønsker at benytte det med en vis Smidighed, hævder det som det bærende Grundlag, et nødvendigt Led i moderne Handelspolitik, ogsaa for de Stater, som driver Tariffpolitik; det gælder f. Eks. i meget høj Grad Tyskland.

Det ærede Medlem mente nu, at naar man en Gang havde Systemet, maatte man dog i hvert Tilfælde benytte en bestemt Ret til at gøre det saa gennemhullet, saa lidet afgørende som overhovedet muligt, og det var Retten til at specialisere Toldsatser. Det ærede Medlem havde faaet det Indtryk, at jeg i det andet høje Ting skulde have be-